ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2008 ΤΕΥΧΟΣ 50

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ PROFI

αγρόκτημα

Δ' ΚΠΣ: Λένε τα κάλαντα οι Νέοι Αγρότες

Φέτα & πατάτα Κάνουν πάρτυ το 2008

ΧΟΡΗΓΟΣ

BASF
The Chemical Company

Σπύρος Καχριμάνης

Το αγροτικό σύστημα έχει δομηθεί από τεχνοκρατικά αναλφάβητους

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ

*Το πολιτικό και διοικητικό **σύστημα**, σε συνδυασμό με τον διαστρεβλωμένο ρόλο των συνδικαλιστικών **οργανώσεων** και των συνεταιρισμών, έχουν διαμορφώσει ένα καθ' όλα άγονο **περιβάλλον**.*

Το αγροτικό σύστημα της χώρας μοιάζει... αυτοκαταστροφικό

Πρόεδρος της Α.Κ.Α.Σ. ΗΛΙΟΣ, Σπύρος Καχριμάνης

Συνέντευξη στο Γιάννη Πανάγο

«Το αγροτικό - γεωργικό σύστημα της χώρας είναι αυτοκαταστροφικό». «Έχει δομηθεί από τεχνοκρατικά αναλφάβητους». «Δεν υπάρχει δομή, λειτουργία, πολιτική ή στρατηγική, που να μην καταρρέει στην πρώτη σοβαρή κριτική». «Κάθε προσπάθεια ενθάρρυνσης με βάση αυτό το πολιτικό σύστημα θα είναι μάταια, προσχηματική και άνευ αποτελέσματος».

Αυτές είναι μερικές μόνο από τις θαρραλέες απόψεις που εκφράζει με συνέντευξή του στο Αγρόκτημα, ο αγρότης – συνεταιριστής από την Αργολίδα Σπύρος Καχριμάνης, ένας άνθρωπος που έδωσε τα καλύτερά του χρόνια για τη δημιουργία μια ισχυρής Ένωσης Νέων Αγροτών και σήμερα αγωνίζεται με όλες του τις δυνάμεις για την οικοδόμηση ενός συνεταιρισμού παραγωγών εσπεριδοειδών που σε λίγα χρόνια θα μπορούσε να αποτελέσει πρότυπο, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη της Μεσογείου.

Επαγγελματίας γεωργός, πρωτοστάτης για τη δημιουργία της Ένωσης Νέων Αγροτών Ελλάδος, πρόεδρος της Α.Κ.Α.Σ ΗΛΙΟΣ και του Ελληνικού Κέντρου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας και τελευταία μέλος της ΚΟΕΣ Αγροτικού του ΠΑΣΟΚ. Με ποια ιδιότητα αισθάνεται καλύτερα ο Σπύρος Καχριμάνης;

Όσο και αν σε πρώτη ανάγνωση οι παραπάνω ιδιότητες δείχνουν διαφορετικές, στην πραγματικότητα, πρόκειται για δραστηριότητες που αποτελούν μέρος μιας ενιαίας τεχνοκρατικής στρατηγικής. Πρόκειται για παράλληλες και αλληλοσυμπληρούμενες δράσεις, τις οποίες αναπτύσσω και εξελίσσω εδώ και πολλά χρόνια και ως εκ τούτου δεν μπορώ να τις ξεχωρίσω. Ξεκίνησα σαν επαγγελματίας γεωργός. Έχοντας μία ιδιαίτερη κλίση στις νέες τεχνολογίες και καθώς η επιχειρηματικότητα με προσέλκυε πάντα, προσπάθησα να κάνω τη δουλειά του επαγγελματία γεωργού, όσο πιο σύγχρονα μπορούσα. Όπως θα την έκανα αν ζούσα σε οποιαδήποτε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα. Διαπίστωσα πολύ νωρίς ότι αυτό δεν είναι εφικτό στην Ελλάδα. Το πολιτικό και διοικητικό σύστημα, σε συνδυασμό με τον διαστρεβλωμένο ρόλο των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των συνεταιρισμών, έχουν διαμορφώσει ένα καθ' όλα άγονο περιβάλλον. Έτσι λοιπόν, χωρίς να σταματήσω ποτέ να είμαι επαγγελματίας γεωργός, ασχολήθηκα αρχικά με την ΕΝΩΣΗ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ. Τα υπόλοιπα, ήταν φυσικά επακόλουθα.

Οι παρεπιδημούντες την Ιερουσαλήμ λένε, πώς ο Σπύρος Καχριμάνης έχει φανατικούς φίλους

Όλες μου οι πράξεις και οι θέσεις είναι σε ευθεία αντίθεση με το άρρωστο, γεωργικό κατεστημένο της χώρας.

> *Πολλοί νέοι, αφού έκαναν τον κύκλο τους από τους διάφορους επαγγελματικούς χώρους επέστρεψαν στα «πάτρια εδάφη»*

και ορκισμένους «εχθρούς», είναι αλήθεια αυτό και που οφείλεται;

Είναι αλήθεια ότι έχω πολλούς και φανατικούς φίλους. Πιστεύω και επενδύω στην ομαδική δράση και αυτό έχει δημιουργήσει μια ομάδα φίλων σε όλη χώρα. Για εχθρούς, έχω ακούσει και εγώ ότι μπορεί να υπάρχουν, αλλά δεν τους έχω συναντήσει ποτέ. Εννοώ πώς κανένας και ποτέ δεν έχει φανερά και ευθέως τοποθετηθεί εναντίον μου ή εναντίον των πράξεων και των θέσεών μου. Τι κάνουν παρασκηνιακά δεν με ενδιαφέρει. Τώρα, όσον αφορά στο που οφείλονται είναι εύκολο να το συμπεράνουμε και από αυτό να κατανοήσουμε και την ποιότητά τους. Όλες μου οι πράξεις και οι θέσεις είναι σε ευθεία αντίθεση με το άρρωστο, γεωργικό κατεστημένο της χώρας.

Γιατί έχει ατονήσει η δραστηριότητα της Ε.Ν.Α. στη χώρα μας;

Η Ε.Ν.Α. μέχρι τώρα στηρίχθηκε στο μεράκι και τον ενθουσιασμό των μελών της και έχει καταφέρει μοναδικά επιτεύγματα. Αν έχει λίγο ατονήσει, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το μεράκι και ο ενθουσιασμός, δεν είναι ανεξάντλητα.

Τώρα πια είναι η ιστορική στιγμή η Ε.Ν.Α., να κάνει τη στροφή και να γίνει ένας μεγάλος, σύγχρονος, Ευρωπαϊκός οργανισμός. Δεν είναι πια μια μικρή ομάδα νέων αγροτών, αλλά μπορεί και πρέπει να εξελιχθεί στο φορέα της αλλαγής της αγροτικής πολιτικής της χώρας. Πρέπει να αποκτήσει σύγχρονη οργάνωση στα Ευρωπαϊκά πρότυπα, να παράγει στελέχη, να εκδίδει το περιοδικό της, να έχει παρουσία στα Μ.Μ.Ε., στο internet, στα blogs, προκειμένου να ενημερώνει, να συσπειρώνει, να εμψυχώνει και να οργανώνει τους νέους αγρότες.

Αντίθετα τα τελευταία χρόνια δείχνει να διευρύνεται ο αριθμός των νέων, που αναλαμβάνουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες στον αγροτικό χώρο.

Πολλοί νέοι, αφού έκαναν τον κύκλο τους από τους διάφορους επαγγελματικούς χώρους που αποσπούσαν νέους από την γεωργία, ανακάλυψαν πώς δεν είναι και εκεί εύκολες οι συνθήκες. Έτσι λοιπόν, επέστρεψαν στα «πάτρια εδάφη». Το σημαντικό είναι, πώς αυτοί οι νέοι αγρότες δεν έχουν γίνει ακόμη «κρίσιμη μάζα» και δεν είναι αντιληπτοί στο σύστημα. Άρα αν υπάρχουν, πρέπει να δουν λίγο και τα θέματα της εκπροσώπησής τους.

Πώς θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί η επαγγελματική δραστηριότητα στη γεωργία και τι είναι αυτό που προβληματίζει;

Το αγροτικό - γεωργικό σύστημα της χώρας είναι αυτοκαταστροφικό. Έχει δομηθεί από τεχνοκρατικά αναλφάβητους. Δεν υπάρχει δομή, λειτουργία, πολιτική ή στρατηγική, που να μην καταρρέει στην πρώτη σοβαρή κριτική. Κάθε προσπάθεια ενθάρρυνσης με βάση αυτό το πολιτικό σύστημα, θα είναι μάταια, προσχηματική και άνευ αποτελέσματος. Το Υπουργείο γεωργίας, οι οργανισμοί που γνωρίζουμε (ΕΛΓΑ, ΟΠΕΚΕΠΕ, ΔΗΜΗΤΡΑ, ΟΠΕΓΕΠ κ.α.), οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, το ΕΘΙΑΓΕ, οι νόμοι περί συνεταιρισμών και συνδικαλισμού και κάθε τι σχετικό με αυτό που γνωρίζουμε, πρέπει να επανασχεδιαστεί σε λευκό χαρτί. Κάθε άλλη προσπάθεια θα είναι προσωρινή και αποσπασματική.

Εσείς βλέπετε μέλλον στη γεωργία και ποιοι είναι οι τομείς που παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα στην Ελλάδα;

Η γεωργία στην Ελλάδα θα έχει σύντομα θετική πορεία. Πριν από αυτό όμως, θα ενταθεί η κρίση σε εξαιρετικά υψηλό βαθμό. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα και η παγκόσμια ενεργειακή και οικονομική κρίση, θα καταρρίψουν το μύθο για την παγκοσμιοποιημένη γεωργία. Τα σιτηρά ξαναγίνονται ευγενές είδος. Οι λίμνες γάλακτος στερεύουν και τα βουνά του βουτύρου λιώνουν. Το γεγονός ότι κάπου στο κόσμο υπάρχουν φτηνά χέρια και προϋποθέσεις για να παραχθεί – εκεί – φτηνό στάρι, δεν αποτελεί πλέον λόγο για να φτάσουν φτηνά στον τόπο κατανάλωσης. Το κόστος μεταφοράς, τα διαχειριστικά κόστη και μια

Οι αγρότες δεν είναι ***άμοιροι*** *ευθυνών. Βλέπουν, χρόνια τώρα, πώς δουλεύει το σύστημα. Βλέπουν ότι όλοι οι κλάδοι έχουν εκπροσώπηση, ενώ αυτοί είναι* ***διαλυμένοι****. Δεν κάνουν απολύτως τίποτα και βεβαίως, ήδη υφίστανται τις συνέπειες.*

σειρά από άλλους παράγοντες, αναδεικνύουν την αξία της τοπικής γεωργίας. Της αυτάρκειας. Και θέλω να τονίσω αυτό τον όρο, διότι σύντομα θα είναι κρίσιμος. Άρα, με βάση τις παραπάνω σκέψεις και εφόσον επιβεβαιωθούν, η εξέλιξη θα είναι η ακόλουθη. Θα δημιουργηθεί έλλειμμα προϊόντων στην αγορά. Θα ανέβουν υπερβολικά οι τιμές λιανικής. Το παραγωγικό σύστημα λόγω, α) κακών πολιτικών δομών, β) γερασμένων και ανεκπαίδευτων αγροτών και γ) ανύπαρκτων συνεταιρισμών, δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί. Θα πέσουν οι τιμές της γης. Θα υπάρξουν πραγματικά κίνητρα για παραγωγή. Θα δημιουργηθούν νέες επιχειρηματικές δομές που θα καλύψουν το παραγωγικό κενό και θα είναι κερδοφόρες. Η χώρα έχει πλεονεκτήματα σε μια πλειάδα τομέων, είναι πλεονασμός να αναφερθώ. Το κάνουν οι πολιτικοί άλλωστε.

Είναι η έλλειψη στρατηγικής και θάρρους από τους πολιτικούς, είναι η ανερμάτιστη δημόσια διοίκηση, ή η ευθύνη για τη γεωργική υπανάπτυξη πέφτει στην απουσία οργάνωσης εκ μέρους των αγροτών;

Η απάντηση με βάση τους νόμους και το Σύνταγμα είναι γνωστή. Οι κυβερνήσεις και η δημόσια διοίκηση φέρουν τις ευθύνες, αλλά από ότι φαίνεται δεν έχουν σκοπό να τις αναλάβουν.

Σε όλους τους επαγγελματικούς κλάδους, υπάρχουν από δυνατές – βλέπετε δικηγόροι - έως μέτριες, συνδικαλιστικές οργανώσεις, που όταν ο κόμπος φτάνει στο χτένι, αναλαμβάνουν δράση. Στο γεωργικό χώρο, η κατάσταση είναι διαφορετική. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις στην ύπαιθρο είναι ανύπαρκτες.

Οπότε και οι αγρότες δεν είναι άμοιροι ευθυνών. Βλέπουν, χρόνια τώρα, πώς δουλεύει το σύστημα. Βλέπουν ότι όλοι οι κλάδοι έχουν εκπροσώπηση, ενώ αυτοί είναι διαλυμένοι. Δεν κάνουν απολύτως τίποτα και βεβαίως, ήδη υφίστανται τις συνέπειες.

Μεγάλοι συνεταιρισμοί ή μικρές ομάδες παραγωγών;

Θα είμαι σύντομος. Συνεταιρισμός

*Οι ευθύνες είναι καθαρά **πολιτικές**. Οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών, σε συνδυασμό με την **έλλειψη** γνώσεων και καλής πρόθεσης από την πλευρά της δημόσιας διοίκησης, υπαναχώρησαν στις κακές προθέσεις κάποιων **συνεταιρισμών**, που ήθελαν να ελέγχουν τις επιδοτήσεις.*

και ομάδα παραγωγών είναι ταυτόσημοι όροι. Στην Ελλάδα εννοούμε τον συνεταιρισμό σαν αγροτικό σύλλογο και την ομάδα παραγωγών σαν επιχειρηματικό σχήμα, όπως δηλαδή έπρεπε να είναι ο συνεταιρισμός. Το ιδανικό λοιπόν θα ήταν να είχαμε ένα μόνο συνεταιρισμό ή αν θέλετε μια ομάδα παραγωγών στη χώρα, στην οποία θα ήταν μέλη όλοι οι γεωργοί, με όσα υποκαταστήματα, απαιτεί μια σύγχρονη λειτουργία.

Και στα οπωροκηπευτικά ποια είναι η εικόνα; Αργήσαμε πολύ να οργανωθούμε. Στο Βέλγιο οι ομάδες παραγωγών εισπράττουν 10 φορές περισσότερες επιδοτήσεις από ότι οι αντίστοιχες στην Ελλάδα.

Με χτυπάτε εκεί που πονάω. Έχω και φωνάζω 20 χρόνια για τις ομάδες παραγωγών, για τις τεράστιες δυνατότητες που έχουν και για την Ελληνική αυτοκαταστροφική συμπεριφορά. Οι ευθύνες εδώ είναι καθαρά πολιτικές. Οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών, σε συνδυασμό με την έλλειψη γνώσεων και καλής πρόθεσης από την πλευρά της δημόσιας διοίκησης, υπαναχώρησαν στις κακές προθέσεις κάποιων συνεταιρισμών, που ήθελαν να ελέγχουν τις επιδοτήσεις. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να μην αξιοποιηθούν τα επιχειρησιακά προγράμματα, να μην γίνουν επενδύσεις και η χώρα να χάσει το παιχνίδι. Δυστυχώς, ούτε τώρα που είναι «στο και 5...» δεν φαίνεται να υπάρχει διάθεση να αλλάξουν τα πράγματα.

Η ΑΚΑΣ ΗΛΙΟΣ ξεκίνησε με πολύ ενθουσιασμό αλλά δεν βλέπουμε να ολοκληρώνεται το σχέδιο της. Η βιομηχανική μονάδα είναι ακόμη στα χαρτιά, το ίδιο και οι εξαγωγές.

Η ΑΚΑΣ ΗΛΙΟΣ ξεκίνησε με πολύ ενθουσιασμό και συνεχίζει με ακόμη περισσότερο. Έχει ολοκληρώσει τρεις κερδοφόρους κύκλους εργασιών, με αύξηση του τζίρου και των κερδών κατά 30%. Έχει ήδη πραγματοποιήσει 1 εκ € επενδύσεις με αυτοχρηματοδότηση και μάλιστα σε τομείς όπως συστήματα άρδευσης και εξοπλισμό καλλιέργειας (τρακτέρ) που μέχρι τώρα ήταν ανεκμετάλλευτοι στη χώρα (αυτά που λέγαμε για τις ομάδες παραγωγών). Επίσης έχει υψηλή οργάνωση στα θέματα λειτουργίας, πλήρως μηχανογραφημένο σύστημα, πιστοποίηση όλων των παραγωγών, δικό της εργαστήριο αναλύσεων εδάφους και νερού και αύξηση μελών σε ποσοστό 40%. Τέλος και πολύ σημαντικό, έχει ολοκληρώσει κάθε ενέργεια αδειοδότησης για τη νέα βιομηχανική μονάδα διαλογής – συσκευασίας φρούτων, η οποία πράγματι έχει καθυστερήσει, αλλά θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2008. Ο λόγος της καθυστέρησης δεν οφείλεται σε δικές μας παραλείψεις, αλλά στην κακή οργάνωση του συστήματος στήριξης των ομάδων παραγωγών. Όσον αφορά στο θέμα των εξαγωγών, έχετε δίκιο ότι δεν έχει προχωρήσει αλλά προϋποθέτει τη δική μας σύγχρονη μονάδα συσκευασίας. Αυτό που έχω να αναφέρω είναι ότι έχει ολοκληρωθεί μια πολύ σημαντική και ίσως μοναδική για τα ελληνικά δεδομένα, έρευνα αγοράς και μελέτη μάρκετινγκ, η οποία θα μας δώσει τη δυνατότητα από την εμπορική περίοδο 2008 – 2009 να μπούμε δυναμικά στις αγο-

ρές. Τέλος, να λάβετε υπόψη ότι ο ΗΛΙΟΣ είναι η μόνη ομάδα παραγωγών που τολμά να μιλήσει για εξαγωγές. Άρα, το γεγονός ότι οργανώνεται σωστά, μελετά, δημιουργεί υποδομές, πρέπει να προσμετράται στα θετικά της στοιχεία.

Ποιο είναι το όραμά σας γι' αυτή την οργάνωση;

Το όραμα μου, που έχει καταστεί όραμα όλου του οργανισμού, είναι ο ΗΛΙΟΣ να γίνει μέχρι το 2015, μια από τις πιο επιτυχημένες και καινοτόμες ελληνικές αγροτικές επιχειρήσεις και να λειτουργεί στα πρότυπα των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών. Επίσης, επιθυμούμε και επιδιώκουμε τα οφέλη που παράγονται, να ξεπερνούν την επιχείρηση και να επεκτείνονται στους γεωργούς – μέλη του ΗΛΙΟΥ. Τέλος, πέρα από οικονομικά οφέλη, προσβλέπουμε να προσφέρουμε κοινωνικά και πολιτιστικά αγαθά στην ελληνική ύπαιθρο.

Πώς είναι φέτος η αγορά εσπεριδοειδών; Έχει νόημα η επένδυση σε πορτοκαλεώνες;

Η αγορά εσπεριδοειδών είναι εδώ και πολλά χρόνια, σταθερά, πολύ καλή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ελλειμματική σε εσπεριδοειδή. Εισάγει 800.000 τόνους το έτος. Παρόλα αυτά η τιμή για τον Έλληνα παραγωγό φθίνει χρόνο με το χρόνο. Οι λόγοι γνωστοί. Ανύπαρκτες ομάδες παραγωγών για να διαπραγματευτούν, να συσκευάσουν και να πουλήσουν. Υπό τις παρούσες συνθήκες μόνο αν ένας παραγωγός είναι μέλος μια ομάδας παραγωγών που στοχεύει να ασκήσει σύγχρονη επιχειρηματική στρατηγική (as πούμε της ΗΛΙΟΣ...), έχει νόημα να επενδύσει. Εγώ πάντως θα το έκανα.

Τι πρέπει να προσέξει ο καλλιεργητής που βάζει στόχο αυτή την καλλιέργεια;

Να είναι μέλος σε μια σύγχρονη ομάδα παραγωγών. Αυτό για μένα είναι το μοναδικό. Όλα τα άλλα, δηλαδή τι ποικιλία θα φυτέψει κ.λ.π. είναι επόμενα του πρώτου. Αν ο παραγωγός δεν ανήκει σε μια οργανωμένη ομάδα παραγωγών και υποθέσουμε ότι φυτέψει την καλύτερη ποικιλία με κριτήρια αγοράς τι θα κάνει; Που θα πουλήσει αν δεν υπάρχει και άλλο τέτοιο προϊόν, ώστε να διαμορφωθεί αυτό που λέμε «ικανή ποσότητα για εμπορική παρτίδα»;

Και επιπλέον, αν δεν είναι σε οργανωμένη ομάδα παραγωγών για να κάνει εμπορία και ισχυρή διαπραγμάτευση, τι νόημα έχει η «καλή» ποικιλία όταν θα του την πάρει «κοψοχρονιά» ο έμπορος;

Με το ΠΑΣΟΚ πώς μπλέξατε τελευταία;

Δεν είναι τελευταία η ασχολία μου με την πολιτική ούτε με το ΠΑΣΟΚ, απλώς έγινε περισσότερο γνωστή λόγω της ένταξής μου στη γεωργική ΚΟΕΣ. Εφόσον το ΠΑΣΟΚ έκρινε ότι μπορώ να προσφέρω στον τομέα που έχω αφιερώσει την αποστολή μου, είναι μια ευκαιρία να εισφέρω στην αγροτική πολιτική με κάποιες απόψεις, οι οποίες, τουλάχιστον, είναι τεχνοκρατικά τεκμηριωμένες.

Τελικά, μήπως είστε γεννημένος για τη ζωή της πόλης και την πολιτική;

Η ενασχόληση μου με την πολιτική, εκπορεύεται από την ανάγκη έκφρασης των προβλημάτων της ελληνικής υπαίθρου, των αγροτικών κοινωνιών και της προβολής τεχνοκρατικών λύσεων. Άρα, το βαθμό περαιτέρω εμπλοκής μου θα τον καθορίσει ο αγροτικός κόσμος. Πάντως υπό οποιαδήποτε εξέλιξη, δεν θα μετακομίσω στην πόλη.

> *Το όραμα μου, είναι ο ΗΛΙΟΣ να γίνει μέχρι το 2015, μια από τις πιο επιτυχημένες και καινοτόμες Ελληνικές αγροτικές επιχειρήσεις.*